E 39/2024 vp
Toiminnajohtaja Tapani Veistola
Suomen luonnonsuojeluliitto
Kirjallinen asiantuntijalausunto
MmV 13.6.2024

ICES:n tieteelliset neuvot vuoden 2025 kalastusmahdollisuuksista Itämerellä

Itämeren monien kalakantojen heikkeneminen on hyvin dokumentoitu. Se alkoi lohella ja turskalla yli 20 vuotta sitten. Sen jälkeen Itämeren peruslajeista silakan kannat ovat ruvenneet heittelehtimään voimakkaasti ja kilohailin kanta on nytkin romahtanut. Näiden peruslajien väheneminen vaikuttaa myös niitä syöviin kaloihin ja muihin eläimiin lintuja myöten.

Monien kalakantojen huono tila on seurausta Itämeren ja sen ravintoverkkojen monista ongelmista. Asiaa on pahentanut monien lajien liian suuri kalastus kalastuskiintiöillä, jotka on asetettu EU:n neuvostossa monta kertaa poliittisesti aivan kalakantojen riskirajoille. Tämä kaikki on johtanut ensin kalakantojen ja sitten myös kalansaaliiden vähenemiseen. Tässä systeemissä kaikki ovat hävinneet.

Kalastuskuolleisuuden vähentäminen on ainoa nopea keino yrittää parantaa nopeasti kalakantojen tilannetta. Sen lisäksi Itämeren suojelun hyväksi tulee tehdä kaikki voitava, mutta se vie pitemmän ajan.

Suomen peruskanta Itämeren kalastusmahdollisuuksiin on ollut viime vuodet hyvä korostaessaan kestävää enimmäistuottoa (MSY). Tällä hetkellä kaikki kalakannat eivät kuitenkaan valitettavasti ole sillä tasolla. Monen lajin kiintiöistä on keskusteltu viime vuodet paljon MSY:n alapuolella olevista biomassan riskiparametrien valossa. Se ei ole kestävää vaan kalakannat pitäisi saada näiltä riskirajoilta turvaan kestävän enimmäistuoton MSY:n paremmalle puolelle.

Pääaltaan ja Pohjanlahden lohi

Lajeista tässä lausunnossa käsitellään vain lohta. Pohjanlahden silakasta tulee tieteellinen neuvo vasta syksyllä.

Itämeren lohikantojen tilanne on huono. Tällä hetkellä pääongelmia ovat vaeltavien kalanpoikasten, smolttien, kuolleisuus ja lisääntymisjokiin nousevien lohien vähyys.

Tässä tilanteessa olisi parasta katsoa miten lohen nousu tänä vuonna onnistuu ja palata kiintiökeskusteluun syksyllä. Silloin vasta komission esityskin tulee. Sitä vastoin Suomen kannan lukitseminen nyt olisi ennenaikaista. Syksyllä ehdittäisiin ottaa huomioon tämän kesän uudet tiedot ja komission esitys yhtä aikaa.

Lohta voisi auttaa kansallisesti tänä kesänä luomalla riittävä valmius pysäyttää pyynti nopeasti, jos lohen nousu alkaa mennä tänäkin kesänä huonosti. Myös lohen kalastuksen alun myöhentäminen kansallisilla päätöksillä olisi hyväksi, koska se varmistaisi varhain muuttavien isojen emokalojen pääsyn kutujokiin. Tätä toki haittaa se, että hallitus aloitti ”tieteellisen” lohenkalastuksen, jolla kierrettiin viime vuoden neuvoston lohen suojelua edistäviä päätöksiä ilman sidosryhmien kuulemista (1,2).

Suomenlahden lohi

Suomenlahden kautta menee lohia Pohjanlahdellekin. Pyynti pitää kohdistaa eväleikattuihin eli istutettuihin kaloihin.

Suomenlahdelle on esitetty 8.000 lohta. Tällä kiintiöllä ei ole käytännössä rajoittavaa merkitystä, koska kukaan ei saa läheskään niin monta lohta. Näin suuri kiintiö ei ohjaa kalastusta käytännössä mitenkään.

Lisätietoja: toiminnanjohtaja Tapani Veistola, p. 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi

VIITTEET
1) MMM 30.4.2024: Lohen tieteellinen kalastus käynnistyy tarkennetun suunnitelman mukaisesti https://mmm.fi/-/lohen-tieteellinen-kalastus-kaynnistyy-tarkennetun-suunnitelman-mukaisesti
2) SLL 16.5.2024 MMM:lle: Sidosryhmiä olisi pitänyt kuulla ns. tieteellisestä lohenpyynnistä https://www.sll.fi/2024/05/16/sidosryhmia-olisi-tullut-kuulla-ns-tieteellisesta-lohenpyynnista/